

BBABAC – Bacheloroppgave med forskningsmetode

Bacheloroppgave

Samhandling for å skape gode relasjoner i lys av anerkjennelse og posisjonering

University of
Stavanger

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Bachelor i barnevern

Stavanger, 16.05.2022

Kandidatnummer: 5198

Antall ord: 11408

Innholdsfortegnelse

1.0 INNLEDNING	2
1.1 BAKGRUNN PÅ VALG AV TEMA.....	2
1.2 PRESENTASJON AV PROBLEMSTILLING.....	2
1.3 BEGREPSAVKLARINGER.....	3
1.3.1 <i>Relasjon</i>	3
1.3.2 <i>Samhandling</i>	3
1.3.3 <i>Kommunikasjon</i>	3
1.3.4 <i>Anerkjennelse</i>	4
1.4 FORMÅL MED OPPGAVEN.....	4
2.0 FAGLIG KUNNSKAP	5
2.1 FIRE-PERSPEKTIVMODELLEN FOR KOMMUNIKASJON.....	5
2.1.1 <i>Egenperspektivet</i>	5
2.1.2 <i>Andreperspektivet</i>	5
2.1.3 <i>Det intersubjektive opplevelsesfellesskapet</i>	6
2.1.4 <i>Samhandlingsperspektivet</i>	6
2.2 HONNETHS ANERKJENNELSESTEORI.....	6
2.2.1 <i>Kjærlighet</i>	7
2.2.2 <i>Rett</i>	7
2.2.3 <i>Solidaritet</i>	7
2.3 POSISJONERINGSTEORI.....	8
3.0 METODE	10
3.1 VALG AV METODE.....	10
3.2 LITTERATURSTUDIE SOM METODE.....	10
3.3 METODEKRITIKK.....	12
3.4 KILDEKRITIKK.....	12
3.5 DATAINNSAMLING.....	13
3.5.1 <i>Inklusjons- og eksklusjonsteorier</i>	13
3.6 ANALYSE VED HJELP AV OVERSIKTSTABELL OG TEMATISK ANALYSE.....	14
3.7 PRESENTASJON AV FORSKNINGSARTIKLENE.....	16
3.7.1 <i>Deltaking i barnevernet</i>	17
3.7.2 <i>Relasjonen som plattform i møte med ungdom i barnevernet</i>	17
3.7.3 <i>Brikke eller aktør og samskaper?</i>	18
3.8 STUDIENS TROVERDIGHET.....	19
4.0 DISKUSJON AV FUNN	20
4.1 RELASJON.....	20
4.3 KOMMUNIKASJON.....	22
4.3.1 <i>Fire-perspektivmodellen for kommunikasjon</i>	23
4.4 SAMHANDLING.....	24
4.4.1 <i>Posisjoneringsteori</i>	25
4.5 ANERKJENNELSE.....	26
4.5.1 <i>Honneths anerkjennelsesteori</i>	27
5.0 AVSLUTNING	30
6.0 LITTERATURLISTE	31

1.0 Innledning

1.1 Bakgrunn på valg av tema

I min praksisperiode var jeg utplassert på en avlastningsbolig for barn med utfordrende atferd. Her fikk jeg kjenne på det å bygge nye relasjoner til unge, som gjerne ønsket å «teste» meg siden jeg var helt ny. Da vi skulle spise middag hente det ofte at jeg ropte at maten var klar, men uten reaksjon fra de unge. Jeg måtte ofte stå på rommet deres og vente til de ville komme ut for å spise. Derimot da en av de andre ansatte med en hundre prosent stilling ropte, kom barna ut med en gang. Jeg fikk et inntrykk av respekt og forståelse som barna hadde for de andre voksne. Barna visste hvordan de voksne ville reagere hvis de ikke hørte på det de sa. Reaksjonen til de voksne var veldig variert, grunnet ulik bakgrunn og erfaring fra deres liv. Dette var noe jeg ikke forsto meg helt på, og jeg stilte mange spørsmål rundt dette. Som svar fikk jeg at det kan være nesten umulig å gjøre feil i arbeidet med mennesker.

I tillegg til erfaringen min fra praksisplassen, har jeg i løpet av studietiden min lært mye om hvordan man skal kommunisere og samhandle med barn. Kommunikasjon har for meg alltid vært et vanskelig begrep å definere, og det har ofte vært et samtaleemne hjemme hos meg hvordan en kan gjøre kommunikasjon lettere for alle parter involvert. Disse påvirkningene har gitt meg et ønske og motivasjon til å dykke dypere i det som inngår i kommunikasjon og samhandling, med særlig søkelys på relasjonsbegrepet og dets påvirkning på samhandling. Man har ofte to ulike mennesker som gjerne har samme mål, men ulike idéer. Hvilken innvirkning kan samhandlingen ha på relasjonen mellom disse menneskene?

1.2 Presentasjon av problemstilling

Svaret de ansatte ga meg satte i gang en prosess og ønsket mitt ble å dykke dypere inn i relasjonen mellom barn/unge og ansatte i barnevernet. Det finnes mange metoder for å svare på hvordan samhandling kan medføre god relasjon, derfor ble det relevant å sette søkelys innenfor en spesifikk retning. Det ble ønsket å fokusere på hvilken innvirkning anerkjennelse og posisjonering har for samhandling.

Dermed ble problemstillingen min følgende; Hvordan kan samhandling fremme god relasjon mellom barn/ungdom og ansatte i barnevernet sett i lys av anerkjennelse og posisjonering hos barn/ungdom?

I denne oppgaven ønsker jeg å undersøke ulike aspekter ved relasjon mellom barn/unge og barnevernet, og hvordan samhandling mellom partene kan føre til både god og dårlig relasjon. For å kunne oppnå dette må man se på ulike metoder som er brukt for relasjonsbygging og hva slags resultater det er konkludert med knyttet til metodene.

1.3 Begrepsavklaringer

Ved hjelp av begrepsavklaringer hjelper det meg å definere de mest relevante begrepene som er gjentakende brukt i oppgaven. De begrepene som er brukt har stor sammenheng og betydning til hva problemstillingen min ønsker svar på.

1.3.1 Relasjon

Ifølge Røkenes og Hanssen (2012) hviler en god relasjon på en samhandlingsprosess som skaper tillit, trygghet og en opplevelse av troverdighet og tilknytning. Dette innebærer at man må ha to eller flere personer som har en forbindelse (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 27). I følge Schibbye og Løvlie (2017) blir man ved hjelp av begrepet relasjon til oss selv. Måten man oppfører seg, påvirker den andres oppførsel, som igjen påvirker deg. Dette vil si at relasjon innebærer at man skal kunne kommunisere, forstå, lære og stole på (Schibbye & Løvlie, 2017, s. 19-20).

1.3.2 Samhandling

I beskrivelsen til Aksel Tjora og Turid Noack (2018) kommer det frem at samhandling er en betegnelse på samspill eller vekselvirkning mellom to eller flere aktører som er i aktivitet med hverandre. Samhandling er noe som krever en viss grad av gjensidighet mellom aktørene. Med andre ord begge aktører må oppfatte seg som deltakende. De mener at samhandling kan innebære gjensidig forståelse og utbytte, men også konflikt og manipulering. Forfatterne mener at samhandling er knyttet til en eller annen form for direkte kommunikasjon, slik som tale eller et ansiktsuttrykk. Samhandling kan også utføres ved hjelp av ulike kommunikasjonsmedier slik som mobiltelefonen vi har med oss over alt. På telefonen sendes det tekstmeldinger eller brukes sosiale medier (Tjora & Noack, 2018).

1.3.3 Kommunikasjon

En generell forståelse av begrepet kan man få igjennom det Røkenes og Hanssen (2012) har skrevet om at kommunikasjon har sine røtter fra det latinske verbet *communicare*. Det latinske verbet betyr «å gjøre felles» (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 41). Jensen og Ulleberg

(2019) mener at kommunikasjon ofte handler om det språklige mellom mennesker. Dette innebærer hvordan man verbalt uttrykker seg og gir hverandre beskjeder eller budskap. De har i boken *Mellom ordene* trukket frem en påstand om at det ikke er mulig å ikke kommunisere. De begrunner påstanden med at både det man gjør og det man ikke gjør blir fortolket av noen (Jensen & Ulleberg, 2019, 29-30). Kommunikasjon handler om hvordan man sender signaler til den andre, men også hvordan den personen som sitter på andre siden tar imot og tolker de signalene man sender. Kommunikasjon kommer i mange ulike former slik som kroppslig-, teknologisk – og verbal kommunikasjon (Vasset & Molnes, 2021, s. 150).

1.3.4 Anerkjennelse

Anerkjennelse betegner en likeverdig relasjon der man forsøker å forstå den andres perspektiv. Man bekrefter den andres oppfatning av virkeligheten som gyldig og er åpen for de sider ved den andres forståelse som er særlig ulik fra ens egen (Jensen og Ulleberg, 2019, s.216-217). I følge Honneth (2008) innebærer anerkjennelse de tre formene kjærlighet, rett og solidaritet. Kjærlighet sett på som emosjonell hengivenhet, rett igjennom kognitiv respekt og solidaritet igjennom sosial verdsetting (Honneth, 2008, s. 139).

1.4 Formål med oppgaven

Formålet med denne oppgaven er å finne ut hvordan man kan fremme samhandling mellom barn/unge og ansatte i barnevernet for å kunne skape best mulig relasjon i lys av anerkjennelse og posisjonering hos barn/ungdom. Ved hjelp av begrepsavklaringene har man fått et innblikk i hva som ligger i begrepene relasjon og samhandling. Dermed for å besvare oppgavens problemstilling må man ifølge begrepsavklaringene forstå seg på den unges perspektiv i samhandlingsprosessen, og hvordan det er for de å bygge en relasjon til en ansatt i barnevernet. For å se hvordan samhandling kan påvirke relasjonsarbeidet skal det dykkes dypere inn i begrepene som kommunikasjon, anerkjennelse, samhandling og relasjon. Disse begrepen danner også grunnlaget for valg av teorier som er valgt for oppgaven. Dette innebærer posisjoneringsteori, fire-perspektivmodellen for kommunikasjon, og Honneths anerkjennelsesteori. Som barnevernspedagog skaper man relasjoner hele tiden, og det blir derfor viktig å se hvordan man samhandler med barn/ungdom for å skape relasjon.

2.0 Faglig kunnskap

I dette kapittelet ønskes det å få frem ulike teorier som man kan bruke for å hjelpe å belyse oppgavens problemstilling. De teoriene som er valgt ut er fire-perspektivmodellen for kommunikasjon, Honneths anerkjennelsesteori og posisjoneringsteori. Grunnen for valget av fire-perspektivmodellen for kommunikasjon er for å kunne få et bredere syn på hvordan man opplever verden og hvordan man med andre mennesker kan skape et opplevelsesfellesskap, slik at man kan skape relasjon. Behovet for anerkjennelse hos mennesker finner vi i Honneths anerkjennelsesteori, hvordan dette kan påvirke en relasjon, og utfallet av hvorvidt samhandlingen blir. Til sist er det posisjoneringsteori som er relevant fordi man plasserer seg i en relasjon, og plasseringen man velger eller får tildelt kan ha positiv og negativ innvirkning på samhandling.

2.1 Fire-perspektivmodellen for kommunikasjon

Fire-perspektivmodellen for kommunikasjon er en modell som skal vise de grunnleggende perspektiver eller posisjoner som en situasjon kan oppleves fra. (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 39). Den viser fire forskjellige perspektiver eller posisjoner, som følgende er egenperspektivet, andreperspektivet, det intersubjektive opplevelsesfellesskapet og samhandlingsperspektivet. Disse perspektivene mener Røkenes og Hanssen (2012) at er grunnleggende for all kommunikasjon og samhandling. De ønsker også å presisere at det handler nødvendigvis ikke bare om perspektivene eller posisjonene, men også om situasjonen det foregår i (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 39).

2.1.1 Egenperspektivet

Egenperspektivet omhandler vårt eget perspektiv. Med andre ord «min verden». Det handler om at man på bakgrunn av erfaring, sin personlighet, sin holdning og sin kunnskap skaper en virkelighet. I situasjoner sammen med andre tar man med seg en for-forståelse og en selvforståelse som har en betydning på hvordan man tolker andres atferd og forholder seg til omverden og til andre mennesker. Det Røkenes og Hanssen (2012) mener er viktig når man skal arbeide sammen med andre mennesker er at man må kunne kjenne seg selv (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 40)

2.1.2 Andreperspektivet

Andreperspektivet omhandler det at andre personer også har en forståelse på hvordan verden er. Den andre personen har også med seg erfaringer, holdninger og kunnskap som de tar med

inn i et møte som man skal forholde seg til. Det kan hende de har en annen form for livssituasjon enn en selv, for eksempel at den andre personen er eldre og dermed har et annet syn på verden enn det man selv har. I samhandling må man forholde seg til andres opplevelse av verden, i yrkessammenheng kan dette også kalles for brukerperspektivet (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 41).

2.1.3 Det intersubjektive opplevelsesfellesskapet

Det intersubjektive opplevelsesfellesskapet handler om når to eller flere aktører kommuniserer. Man deler tanker, meninger, opplevelser og skaper to forskjellige virkeligheter til noe felles. Det skapes et opplevelsesfellesskap. Dette intersubjektive fellesskapet er et tredje perspektiv i samhandling mellom mennesker. For at en person skal kunne føle seg møtt forutsetter det at det er mulig å skape et opplevelsesfellesskap. Røkenes og Hanssen skriver at opplevelsesfellesskapet kan ses på som indre, psykologisk ramme, et mentalt handlingsrom (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 42). Man deler som sakt sine opplevelser, erfaringer, meninger og tanker slik at det skapes en opplevelse som blir tilgjengelig for den andre. De mener at en slik ramme for kommunikasjon er en forutsetning for at man skal kunne forstå hverandre (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 42).

2.1.4 Samhandlingsperspektivet

Samhandlingsperspektivet omhandler å forstå samhandlingsprosessen og relasjonen mellom partene. Røkenes og Hanssen (2012) kaller dette for et *metaperspektiv*, hvor man får en mulighet til å forstå hva som skjer i samhandlingen med en annen. Partene får lov til å kommunisere om kommunikasjonen mellom partene (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 42).

2.2 Honneths anerkjennelsesteori

Teorien til Axel Honneth (2008) om anerkjennelse ble utviklet ved å videreutvikle Hegels teori om anerkjennelse og Meads empiriske sosialpsykologi (Honneth, 2008). Honneth tilhører frankfurterskolen hvor retninger er basert på kritisk teori som ønsker å belyse hvordan samfunnsforhold preget av dominans og makt former menneskets tankemåte (Pettersvold, 2018). I Honneths teori er det sentralt at mennesker skal møtes og forstås som likeverdige deltakere i samfunnet. I boken *Kamp om anerkjennelse* skriver Honneth (2008) om den intersubjektive anerkjennelsens mønstre. Dette innebærer forholdene kjærlighet, rett og solidaritet (Honneth, 2008).

2.2.1 Kjærlighet

Det første sosiale anerkjennelsesforholdet er kjærlighet. Ifølge Honneth (2008) er kjærlighet i menneskets behovs- og affektnatur. Han har forstått begrepet kjærlighet som alle primære relasjoner som består av sterke følelsesmessige bindinger mellom få personer etter mønstre av erotiske parforhold, vennskap, og relasjon mellom barn og foreldre (Honneth, 2008, s. 104). Disse relasjonene er preget av nærhet, stabilitet, tillitt og gjensidighet. Ifølge Hegel er kjærlighet det første nivået av gjensidig anerkjennelse fordi de klarer å se behovene til hverandre (Honneth, 2008, s. 104). Anerkjennelse gjennom kjærlighet kan også gi et individ selvtilitt, på det grunnlag av at kjærlighet forbereder en form for selvrelasjon. Denne emosjonelle tryggheten som ikke bare stammer fra tidligere erfaringer, men som også oppstår når en ytrer sine egne behov som kjærlighet bidrar til, skaper en psykisk forutsetning for utviklingen av selvrespekt (Honneth, 2008, s. 116). Anerkjennelse gjennom kjærlighet er viktig for deltakelse, og dersom det er fravær av en slik anerkjennelse kan dette medføre krenkelse av selvtilitt og igjen føre til en opplevelse av usynliggjøring og avmakt (Honneth, 2008, referert i Larsgaard et al., 2020, s.7-8).

2.2.2 Rett

Det andre sosiale anerkjennelsesforholdet er rett. Honneth (2008) beskriver dette begrepet ved at anerkjennelse skjer gjennom kognitiv respekt. Han tar utgangspunkt i det Mead og Hegel mener om at det er rett i at mennesker kun kan forstå seg selv som rettsinnehavere dersom en erkjenner hvilke normative forpliktelser en har for andre (Honneth, 2008, s.117). De mener at via den «generaliserte andres» syn læres det å anerkjenne de andre medlemmene i samfunnet som rettighetspersoner. Dermed kan man forstå seg selv som rettsperson og være sikker på at noen av kravene man har vil bli sosialt oppfylt (Honneth, 2008, s.117). Når mennesker følger den samme loven, kan de anerkjenne hverandre som individuelle personer som kan foreta fornuftige beslutninger om moralske normer (Honneth, 2008, s. 119). Rettslig anerkjennelse innebærer også et selvforhold som fører til selvrespekt, dette av rettighetens offentlige karakter. Rettighetene har offentlig karakter grunnet at de gir rettighetsinnehavere mulighet for å handle på en måte som interaksjonspartnere kan oppfatte (Honneth, 2008, s. 129).

2.2.3 Solidaritet

Det siste sosiale anerkjennelsesforholdet Honneth (2008) beskriver er solidaritet som man oppnår igjennom sosial verdsetting. Med dette mener Honneth at man blir verdsatt av fellesskapet. I denne formen for anerkjennelse blir det mulig for individer å ha en positiv

holdning til sine ferdigheter og egenskaper. Solidaritet handler om mennesker som jobber mot et felles mål, hvor kunnskaper og egenskaper blir vektlagt med likeverd, og dermed fremmer det sosiale fellesskapet. Dette oppnås gjennom gruppestolthet eller kollektiv ære (Honneth, 2008, s.137). Felles erfaringer eller tunge belastninger kan spontant endre et fellesskaps verdimønster som gjør at individer innenfor fellesskapet kan verdsette prestasjoner og ferdigheter som før dette hadde ingen samfunnsmessig betydning. Gjennom verdsettelse innad i en gruppe vil de interne interaksjonsformene vanligvis ta form av solidarisk relasjon, dette vil si at medlemmene tar del i hverandres livsbaner siden de verdsettes symmetrisk (Honneth, 2008, s.137-138). Dersom man er en deltaker i et fellesskap og bidrar med sin spesielle kompetanse som anses som riktig og viktig, vil man av fellesskapet bli verdsatt og ansett som betydningsfull. Fravær av en slik verdsettelse innenfor fellesskapet kan oppleves som krenkende, noe som kan medføre stigmatisering og marginalisering (Honneth, 2008, referert i Larsgaard et al., 2020, s. 8).

2.3 Posisjoneringsteori

Posisjoneringsteori gir et nytt syn på intersubjektiv samhandling. Dette innebærer å forstå seg på andre subjekters situasjon, og deretter handle basert på ens egen oppfatning av situasjonen (Harré et al., 2009, s. 5). Det omhandler plikter og rettigheter som ligger til grunn før man posisjonerer seg. I følge Harré, Moghaddam, Cairnie, Rothbart og Sabat (2009) kan man plassere posisjoneringsteori innenfor diskursteori (Harré et al., 2009, s. 5- 6). Dette omhandler blant annet tankesett, forståelser, sosiale normer og språklig forståelse hos andre mennesker, og hvordan man kan forholde seg til for eksempel andre personer (Grue, 2021). Forfatterne mener at posisjoner er trekk ved det moralske landskapet. Mennesker blir tildelt en posisjon eller går under kategorien, eller til og med griper posisjoner. Dette skjer ved en rekke tidligere handlinger, både implisitte og eksplisitte, som i de mest åpenbare rasjonelle posisjoneringshandlingene. Dette er basert på personlige egenskaper som er virkelige eller imaginære. Dette kan resultere i at det er negativt eller positivt, støtte eller avslå et krav på en rettighet, eller kreve eller avslå overdragelse av en plikt (Harré et al., 2009, s. 9).

Posisjoneringsteori er kognitive prosesser som er medvirkende til å støtte handlinger som mennesker gjør. Med kognitiv prosess tenker man på kognitiv psykologi som ikke bare omhandler regler for resonnement, men også betydning av andre mennesker sine handlinger, og hva det gir til det vi gjør selv (Harré et al., 2009, s. 6). Posisjoneringsteori gir en ny dimensjon til menneskets erkjennelsesprosess, som vanligvis stammer fra lokal moralsk

tilhørighet, vanligvis i formen av rettigheter eller plikter (Harré et al., 2009, s.6). Ifølge artikkelen *Deltaking i barnevernet* refererer de til det forfatterne har skrevet om posisjoneringsteori og mener at posisjonering skjer ved sirkulær relasjon og interaksjon. Med dette mener de at dersom man er i interaksjon med andre, posisjonerer man ikke bare seg selv, men og de andre deltakerne i interaksjonen. Dersom man samhandler med andre mennesker, vil alle parter ha ulike oppfatninger av posisjonene (Harré et al., 2009, referert i Tunestveit et al., 2021, s. 6). Artikkelen *Deltaking i barnevernet* ser posisjoner som polariserte dimensjoner slik som for eksempel sterk og svak, eller ekspert og amatør. For å kunne klare å posisjonere seg som enten sterk eller ekspert, må noen bli posisjonert eller plasserer seg selv som svak eller amatør (Harré et al., 2009, referert i Tunestveit et al., 2021, s. 7).

Artikkelen *Deltaking i barnevernet* fremmer at forfatterne for posisjoneringsteori mener man kan skille mellom tre stadier av posisjonering. De mener at det første innebærer at man aksepterer en tildelt posisjon. Det andre nivået baserer seg på at man velger en helt annen posisjon enn hva man er tildelt eller forventet å ta. Det tredje nivået omhandler posisjonen man kan gå inn i etter refleksjon over interaksjonen sammen med andre. Man kan med andre ord gå inn i en ny sirkel i nivå tre ved å gå tilbake til stadier en og to (Harré et al., 2009, referert i Tunestveit et al., 2021, s. 7).

3.0 Metode

3.1 Valg av metode

Ved å bruke en problemstilling får man frem et spørsmål eller et problem man ønsker å få svar på, og dermed kan man ta i bruk ulike metoder for å komme frem til en løsning på problemet. Ved å bruke begrepet metode kan man si at man har valgt en måte som skal kunne hjelpe å finne frem til et svar. Det finnes mange ulike metoder å velge mellom, men det kan hjelpe å se på problemstillingen når man ønsker å se på hvilken metode som kan føre til et best mulig svar for oppgaven. Eksempel på metoder kan være intervju, observasjon eller litteraturstudie (Dalland, 2017, s.54).

Det er vanlig å skille mellom kvalitativ og kvantitativ metode. Ved bruk av kvalitativ metode tar den som undersøker og får frem mening og opplevelse som ikke lar seg tallfeste eller måle, slik som ved bruk av intervju. Dersom man tar i bruk kvantitativ metode gir det deg data i form av målbare enheter, ved for eksempel hjelp av et spørreskjema (Dalland, 2017, s. 52). Ved hjelp av valg av metode er det mulig å hente informasjon som er best egnet for problemstillingen og oppgaven, slik at man klarer å finne frem til ny kunnskap. Man ser gjerne på fordeler og ulemper ved de ulike metodene før man velger seg en mulighet for å kunne få best resultat (Dalland, 2017, s. 54).

Metode betegnes som et redskap i undersøkelse og dersom man skal kunne omtale undersøkelsen som forskning må den som undersøker ha fulgt godkjente regler som er knyttet til bruk av anerkjente metoder (Dalland, 2017, s. 54). Metoden man har et ønske om å bruke i undersøkelsen klarer ikke nødvendigvis alltid å fange opp det som ønskes å undersøkes. Det er heller ingen garanti for at den som undersøker klarer å gjennomføre undersøkelsen helt ideelt, og det er da viktig at man gjør rede for kritiske sider ved bruken av valgt metode og hvordan dette kan vises i resultatet som man kommer frem til på slutten av studiet (Dalland, 2017, s. 55)

3.2 Litteraturstudie som metode

For problemstillingen valgt for oppgaven er det tatt i bruk litteraturstudie som forskningsmetode. Når man tar i bruk litteraturstudie innebærer dette at man identifiserer et forskningsspørsmål og ønsker å besvare spørsmålet ved å søke etter, vurdere og analysere relevant litteratur ved bruk av systematisk tilnærming (Aveyard, 2019, s. 12). Man bruker

litteraturstudie som en metode der man benytter kunnskap som allerede finnes og analyserer funnene som er kommet frem i for eksempel tidligere akademiske tidsskrift, bøker eller fagtidsskrift (Kiteley & Stogdon, 2013, s. 5).

Ifølge Kiteley og Stogdon (2013) kan man skille mellom to ulike hovedtyper av litteraturstudie. De presenterer en systematisk litteraturstudie som omhandler at man går nøye igjennom alle søk man gjør, og forklarer tydelig hvordan søkeprosessen var, hvordan de ulike materialene ble vurdert og hvordan funn ble rapportert. Denne form for litteraturstudie er veldig tidskrevende. De viser også til en annen type litteraturstudie som de kaller for narrative litteraturstudier. Denne type litteraturstudie innebærer blant annet at man samler mye litteratur mens man holder litteraturstudiet avgrenset. Av dette får man et vidt syn innenfor et tema, men er mindre presis om hvordan søkeprosessen ble utført. Dermed er denne tilnærmingen en lettere måte dersom man har mindre tid, men problemet med denne metoden er at man kommer gjerne frem til konklusjoner som er mindre sikre enn ved bruk av systematisk litteraturstudie (Kiteley og Stogdon, 2013, s.11).

Kiteley og Stogdon (2013) skriver at man kan kombinere de ulike formene for litteraturstudie. De har knyttet dette opp mot Aveyard (2010) som foreslår at man beholder den avgrensede mengden som den narrative litteraturstudien har, men beholder gjennomsiktigheten i søk og utvalg fra den systematiske litteraturstudien (Kiteley & Stogdon, 2013, s. 13- 14). Det er valgt å bruke denne tilnærmingen grunnet lite ressurser, tid og erfaring til å gjøre en fullstendig systematisk litteraturstudie. Dessuten ved bruk av kun narrativ litteraturstudie kan det bli for tungvint og å holde orden på materialet som er av kvalitet.

Grunnen til at oppgaven er utført ved hjelp av litteraturstudie er at det allerede finnes forskning på det temaet som ønskes å belyses. Ved hjelp av ulike fagfelleverderte artikler er det mulig å få flere synspunkter på problemstillingen. Oppgaven kunne også blitt svart ved hjelp av intervju som metode, men da kan man risikere at materialet for oppgaven stammer fra en liten gruppe mennesker, og det tar mye tid å undersøke det som blir sagt. Derimot med en litteraturstudie får man et synspunkt fra flere mennesker som gjerne har erfaringer fra flere steder i landet. Disse artiklene er fagfelleverderte og dermed godkjent av eksperter innenfor et felt (Svartdal, 2021). Det vil si at oppgaven kan få et bedre utgangspunkt ved å bruke litteraturstudie for denne problemstillingen.

3.3 Metodekritikk

Ifølge Dalland må man når en undersøkelse er gjennomført ta metodespørsmålet opp til ny drøfting. Det innebærer at man har selvkritikk (Dalland, 2017, s.55). I oppgaven ble det vurdert om det skulle brukes kvalitativ metode ved hjelp av for eksempel intervju, men dette ble valgt bort. Valget ble derfor å se på data som allerede var innhentet fra andre personer som brukte intervju som metode for å kunne besvare sine oppgaver. Oppgaven kunne blitt skrevet ved hjelp av kvalitativ metode og hjulpet med å se problemstillingen i et annet lys enn det den ble. Dersom oppgaven hadde bygget på intervju som metode kunne man opplevd å få et unikt innblikk i gitte situasjoner. Oppgaven hadde da bygget på få men gode perspektiver hvor de var av kvalitet. Man hadde sett enkeltpersoners perspektiv på det som oppgaven ønsker å få svar på. Oppgaven kunne også blitt sett i lys av for eksempel observasjon som metode fordi jeg hadde en relevant praksisperiode. Når man har valgt å bruke en metode, gjennomført en undersøkelse og kommet frem til et svar, er det lurt å tenke på om metoden man har valgt var et tjenlig redskap for å besvare problemstillingen (Dalland, 2017, s. 55). Det å være bevisst på at den metoden man velger eller ikke velger kan ha ulike konsekvenser for svaret på oppgaven, og gjør at det er viktig å ha et kritisk syn på metoden man velger. For denne oppgaven er det som skrevet over valgt litteraturstudie, og det som kan være kritisk for den metoden er blant annet kildene som er brukt i oppgaven.

3.4 Kildekritikk

Dalland (2017) skrev at det finnes to ulike former ved kildekritikk. Han har presentert de som kildesøking, og det å kunne gjøre rede for den litteraturen som er anvendt i en oppgave. (Dalland, 2017, s.152). Som nevnt tidligere er litteraturstudie anvendt i denne oppgaven, dermed er det slik at det er funnet frem den litteraturen som menes å best belyse oppgavens problemstilling. Valget ble å bruke fagfelleverderte artikler fremfor kapitler i bøker. Denne form for kilde har blitt sett over av flere som har god kompetanse innenfor relevante felt, og på grunn av kravet om at artiklene ikke skal være eldre enn fem år har dette hjulpet for å følge med i den løpende vitenskapelige og faglige utviklingen (Dalland, 2017, s.157). I tillegg til disse fagfelleverderte artiklene er det brukt eldre og nyere fagbøker som har hjulpet til blant annet begrepsavklaringer, og støtter oppgaven med å få frem ulike teorier som er ønskelig å bruke. Ifølge Dalland (2017) er lærebøker en slags portal inn i et fagfelt. Disse kildene knytter seg til studiet og kan gi oversikt over de mest innflytelsesrike forfatterne innenfor et fagfelt (Dalland, 2017, s. 154). Det å bruke eldre litteratur kan man stille seg kritisk til ettersom dette er et fagfelt som stadig er i endring. Det er dermed også fordeler ved å anvende nyere

litteratur dersom noen av poengene som står i eldre fagbøker kan ha blitt utviklet, og kan svekke det endelige svaret for oppgaven.

3.5 Datainnsamling

For å komme frem til de ulike artiklene det til slutt endte opp med, ble det valgt å bruke databasen «Oria». Søkene ble gjort mellom 23. februar 2022 og 18. mars 2022. Det ble brukt norske søkeord for å kunne søke frem vitenskapelige artikler fra fagfelleverderte tidsskrift. Grunnen til at det ble brukt norske søkeord for å komme frem til valgte artiklene er siden det kom opp mange ulike artikler som kunne være aktuelle for denne oppgaven, og dermed ble det ikke gjort søk på engelske begreper. Det ble gjort systematiske søk med ord som «barnevern», «kommunikasjon», «samtale», «relasjon» og «barn». Disse søkeordene gjorde slik at artiklene kunne brukes for å besvare problemstillingen. Søkeordene gjorde at det kom opp mange ulike utgangspunkt for oppgaven, og det ble dermed valgt å bruke inklusjons- og eksklusjonsteorier for å finne de mest relevante artiklene.

3.5.1 Inklusjons- og eksklusjonsteorier

Inklusjons- og eksklusjonsteorier kan hjelpe med å identifisere hva man ønsker å søke etter i undersøkelsen sin. I følge Aveyard (2019) gjør inklusjons- og eksklusjonsteorier det mulig å identifisere litteraturen som tar for seg forskningsspørsmålet, og den litteraturen som ikke gjør det. Inklusjons- og eksklusjonsteorier gjør slik at kriteriene man utvikler er styrt av formuleringen på forskningsspørsmålet og ens eget bevishierarki (Aveyard, 2019, s.54-55). Teoriene hjelper å ha fokus på søking etter artikler slik at man ikke sporer av. Man innsnevrer omfanget av litteratur, og inkluderer det man mener er relevant eller man ekskluderer det som man mener ikke er nødvendig for oppgavens problemstilling (Aveyard, 2019, s.54-55). Man kan også velge mellom litteratur som er skrevet ved hjelp av kvantitativ eller kvalitativ metode. Valget i denne oppgaven endte med å ta i bruk litteratur som ved hjelp av kvalitativ metode viser til meninger og opplevelser som ikke kan tallfestes (Dalland, 2017, s. 52).

På databasen som ble brukt for oppgaven ble det valgt å søke åpent i første omgang hvor det ble skrevet inn søkeordene «barnevern», «kommunikasjon», «samtale», «relasjon» og «barn». Ved hjelp av disse søkeordene ga de et resultat på 435 forskjellige materialtyper. Dermed ble det forstått at søket måtte tilpasses, slik at det ble mindre material å gå igjennom. Det ble derfor valgt å huke av for fagfelleverderte tidsskrift og skrive inn på utgivelsesår at det ikke

var ønsket tidsskift mer enn 5 år gammelt. Da var det kommet frem til 69 ulike tidsskift som det kunne velges fra.

Når man ser på det nye antallet, er det et høyt antall artikler å gå igjennom. Det ble så fordelt etter ulike overskrifter som ble oppfattet som interessante og relevante for denne oppgaven, mot de som ikke var det. Det var til sammen 6 ulike artikler som skilte seg ut og derfor ble det valgt å gå inn på disse og se etter om de kunne hjelpe oppgaven med å få en forståelse av problemstillingen. Her er en liste med de tre artiklene som oppfattes som mest relevante for å besvare problemstillingen:

1. Deltaking i barnevernet – ein analyse av ungdomar sine forteljingar i lys av posisjoneringsteori (Tunestveit et al., 2021).
2. Relasjonen som plattform i møte med ungdom i barnevernet (Paulsen et al., 2017).
3. Brikke eller aktør og samskaper? Ungdommer i barnevernet og deres fortellinger om å være deltakere i et samskappingsprosjekt (Larsgaard et al., 2020).

Den første artikkelen ble valgt ut på grunn av at den inneholdt flere av søkeordene som var anvendt for oppgaven, og den fokuserer mye på relasjon og samhandling. Ungdommene som ble intervjuet i teksten hadde variert med synsvinkler i forhold til problemstillingen, og det ble derfor ønskelig å dykke dypere i deres posisjonering og hvordan dette påvirker relasjon som igjen påvirker samhandling. Den andre artikkelen var interessant fordi forfatterne legger vekt på relasjon som den utøvende faktor for samhandling i barnevernet. De har bestemt seg for at relasjon er viktig, og har kommet frem til en oppskrift på hvordan de mener relasjonsarbeid skal foregå. Oppgaven ønsker derfor å se på oppskriften de har anlagt og se på hvordan det har påvirket utfallet på livet til ungdommene. Den tredje artikkelen ble valgt fordi idéen med å prøve og endre synet på ungdommens erfaring med barnevernet ved å skape en ny relasjon virket svært interessant. Dette ga en helt ny innfallsvinkel på problemstillingen som er valgt. Det er ønskelig å se om det lot seg gjøre å endre synet deres på barnevernet og hvordan deres erfaring var i ettertid.

3.6 Analyse ved hjelp av oversiktstabell og tematisk analyse

Aveyard (2019) skrev at det å lage en oversiktstabell kan være en fin måte å se de ulike artiklene opp mot hverandre. Man får dessuten en detaljert forståelse av hver enkelt artikkel som inkluderer blant annet styrker ved artiklene og avgrensninger. Det blir en form for oppsummering på informasjonen man har funnet eller innhentet (Aveyard, 2019, s. 88-89).

Dermed ble valget å bruke en oversiktstabell (Tabell 1). Denne tabellen skal i følge Aveyard (2019) hjelpe til å se alle artiklene opp mot hverandre, hvor man får en rask tilnærming til dokumentene man har, og man kan se likheter og forskjeller mellom de valgte artiklene (Aveyard, 2019, s. 89). For å hjelpe og lage tabellen for oppgaven er det blitt benyttet tematisk analyse.

Tematisk analyse kan ses på som en metode hvor man identifiserer, analyserer og rapporterer temaer i data. Ifølge Braun og Clarke (2006) er tematisk analyse ofte brukt innen kvalitativ metode for nykommere, men det er ingen klar enighet om hva tematisk analyse er og hvordan man går frem med denne metoden (Braun & Clarke, 2006, s. 79). Grunnen til dette kan være at alle de som forsker på et problem kan se forskjellig på hvilke temaer de mener er viktige for problemet. For å finne de sentrale temaene i artiklene ble det forsøkt å finne en generell oversikt ved hjelp av å studere problemstillingen og konklusjonen til artiklene. Hver artikkel ble først studert separat før de ble implementert inn i oversiktstabellen. Følgende ble artiklene analysert opp mot hverandre og dette gir et mer helhetlig syn av forskningsmaterialet for oppgaven (Aveyard, 2019, s. 79). *Tabell 1* er fordelt i viktige aspekter av artiklene som er valgt for oppgaven. *Tabell 1* viser også hvordan artiklene gir syn på problemstillingen som er valgt, og gjør det tilgjengelig å sammenligne i tillegg til å gå dypt inn i hver enkelt tekst mens den fremstilles.

Tabell 1:

Navn og år	Tittel	Formål	Metode	Respondenter	Alder	Sentrale temaer
Merete Tunestveit, Magne Mæhle og Oddbjørg Skjær Ulvik. 2021.	Deltaking i barnevernet	Å analysere hvordan ungdommene posisjonerer seg selv og barnevernet ved hjelp av fortellingene de kommer med, og hvordan de forteller om relasjonen til barnevernet i lys av posisjoneringsteori.	Kvalitativ metode: Tretten intervjuer er gjennomførte i tilknytning til prosjektet «Forskningssirkel om barn si deltaking i barnevernet» (2020). Semistrukturert intervju, med åpne spørsmål. Utført i perioden	13 ungdommer som hadde kontakt med barnevernet på daværende tidspunkt.	16- 22 år	Relasjon, deltagelse, posisjoneringsteori, samhandling, samtale, kommunikasjon, skjønn, samarbeid, empati og makt.

			07.2016 - 06.2017 og 07.2018.			
Veronika Paulsen, Jørn Arne Aune, Jan Karle melting, Otto Stormyr og Berit Berg. 2017.	Relasjonen som plattform i møte med ungdom i barnevernet.	Å belyse hvordan relasjonsarbeid kan være nyttig i arbeidet med ungdom i barnevernet og synliggjøre praksis gjennom å vise hvordan Gartnerhaugen jobber med dette i møtene med ungdommene.	Kvalitativ metode: Individuelle- og gruppeintervju.	22 ungdommer som har eller har hatt kontakt med Gartnerhaugen.	Ingen informasjon utenom i praksisfortelling hvor det omhandler en på 17 år.	Relasjon, dialog, medvirkning, deltakelse, identitet, samhandling, tillit, tid, samarbeid, individualitet, gjensidighet, anerkjennelse og oppfølging.
Ann Kristin Larsgaard, Vibeke Krane og Hilde Larsen Damsgaard. 2020.	Brikke eller aktør og samskaper?	Intensjonen med prosjektet er at barn og unges erfaringer skal være likeverdig kunnskapsgrunnlag i barnevernsutdanningen.	Kvalitativ metode: Intervju av elleve ungdommer som er en del av forskningsprosjektet «Når kunnskap møtes». Benyttet semistrukturert intervjuguide i datainnsamlingen.	11 ungdommer som er aktive proffer i Forandringsfabrikken og har fremdeles kontakt med barnevernet.	18- 23 år	Anerkjennelse, kommunikasjon, samarbeid, medvirkning, relasjon, samhandling og fellesskap.

3.7 Presentasjon av forskningsartiklene

Her ønskes det å presentere de tre artiklene som er valgt ved å se på hva artiklene handler om og hvilke ulike funn som er gjort. Artiklene presenteres etter rekkefølgen artiklene ble funnet. Hvert delkapittel begynner med informasjon rundt artikkelen, deretter følger resultater som artiklene har funnet.

3.7.1 Deltaking i barnevernet

Artikkelen er skrevet av Merete Tunestveit, Magne Mæhle og Oddbjørg Skjær Ulvik. De ønsker å utforske hvordan barn og unge som er innblandet i barnevernet gir mening til erfaringene sine, og hvordan de posisjonerer seg selv og barnevernet (Tunestveit et al., 2021, s.4). Artikkelen omhandler det å være deltakende i barnevernet. De har sett deltakelsen opp mot posisjoneringsteori og narrativ analyse. Artikkelen viser til at det har vært intervjuet 13 ungdommer i alderen 16 til 22 år. Informantene hadde ulik alder og var på ulike stadier av barnevernssaken sin. Tolv av intervjuene er gjort i perioden juni 2016 til juni 2017 og ett i juli 2018 (Tunestveit et al., 2021, s. 8).

I funnet gjort i artikkelen kommer det frem at de har tatt utgangspunkt i fem ulike svar som de mener går igjen i flere av intervjuene og gir en oversikt for resultatene (Tunestveit et al., 2021, s. 9). Tre av ungdommene i denne puljen har det vi kan se på som en dårlig relasjon til barnevernet. De som har negative erfaringer posisjonerer barnevernet som uregelmessig, fiendtlig, passivt, reaktivt, avpersonifisert og mektig. Av dette posisjonerer de seg selv som avmektig eller som et «vanskelig barn» (Tunestveit et al., 2021, s. 12-14). De resterende to i puljen har en god eller bedre oppfattelse av barnevernet. De posisjonerer barnevernet som en trygg instans, som en samarbeidspartner og kjærlige omsorgspersoner, men som gjerne blir sett på som en tidsbegrenset foreldreinstans (Tunestveit et al., 2021, s.9-11). Posisjonene de unge har gitt seg selv kan forstås som de posisjonene de har funnet tilgjengelige i den gitte situasjonen de befinner seg i (Tunestveit et al., 2021, s. 15). De ser at der ungdommene forteller om en relasjon til barnevernet og kontaktpersonen sin, forteller de og om sin egen agentiske posisjon, en posisjon hvor de handler på vegne av seg selv. Der relasjon ser ut til å mangle i fortellingen mangler deltaking, og posisjonene til ungdommene er preget av avmakt og motmakt (Tunestveit et al., 2021, s. 17).

3.7.2 Relasjonen som plattform i møte med ungdom i barnevernet

Artikkelen er skrevet av Veronika Paulsen, Jørn Are Aune, Jan Karle Melting, Otto Stormyr og Berit Berg. Artikkelens formål er å vise eksempler på hvordan det kan jobbes med å skape gode relasjoner som kan legge grunnlag for medvirkning og samarbeid mellom ungdommer og ansatte på Gartnerhaugen. Målet er å vise hvordan relasjonsarbeid kan være nyttig i arbeidet med ungdom i barnevernet, og å vise hvordan dette kan gjennomføres i praksis ved hjelp av å se på hvordan Gartnerhaugen jobber med dette i møte med ungdommene (Paulsen et al., 2017, s.85) Det er gjennomført intervjuer i form av individuelle intervjuer og

gruppeintervjuer med 22 ungdommer som har eller har hatt kontakt med Gartnerhaugen. Intervjuene har blitt sett i lys av beskrivelser av relasjoner og medvirkning (Paulsen et al., 2017, s.87). I artikkelen styrkes synene på svarene av informantene av en praksisfortelling fra en ansatt og eksempler på rapportskriving for å vise hvordan de på Gartnerhaugen arbeider for å bedre relasjonsarbeid.

I resultatet finner man at positive erfaringer av relasjonen til de ansatte er preget av kvaliteter slik som anerkjennelse i form av lytting, at de ansatte tar avgjørelser uten å nedvurdere ungdommenes meninger, at de tar hensyn til at ungdommen vet hva som er best utfall for en selv, og støtter og veileder dem i beslutninger de tar om eget liv. Ved de ungdommene som har negative relasjon til de ansatte beskriver de ofte at de blir behandlet som saker, ikke individer som blir lyttet til (Paulsen et al., 2017, s.88). I tillegg til disse utsagnene kommer det frem at tillit er en viktig komponent i relasjonsarbeid og at de på Gartnerhaugen bruker tid på å bygge relasjoner. Ungdommene fremhever at samtale er noe av det viktigste i kontakten mellom de ansatte og ungdommen. Tett oppfølging og kontinuitet i relasjonen er positive elementer i relasjonsarbeidet (Paulsen et al., 2017, s.88). På slutten av artikkelen mener forfatterne at det er tre elementer som er spesielt viktige i relasjonsarbeidet mellom ungdom og ansatte. Den første omtales som å møte ungdommen «der de er». Den andre er å gi ungdommen en mulighet for medvirkning i eget liv og beslutninger i eget liv. Til sist er gjensidighet i relasjonen (Paulsen et al., 2017, s.94).

3.7.3 Brikke eller aktør og samskaper?

Denne artikkelen er skrevet av Ann Kristin Larsgaard, Vibeke Krane og Hilde Larsen Damsgaard. Artikkelen bygger på en studie der elleve ungdommer med erfaringer fra barnevernet er intervjuet om sine erfaringer med deltakelse knyttet til et samskappingsprosjekt som er satt i gang av Forandringsfabrikken (Larsgaard et al., 2020, s. 4). Utvalget av ungdommer i denne artikkelen består av alderen 18-23 år. Det som er felles for disse ungdommene er at de er aktive i Forandringsfabrikken, har fortsatt kontakt med barnevernet, og har erfaringer med å samarbeide med barnevernspedagogutdanningen (Larsgaard et al., 2020, s. 9). De ønsker å finne ut hvordan ungdommer i barnevernet beveger seg fra å være mottakere av barnevernstjenester til å bli samskaper som deltar i utviklingen av barnevernet. (Larsgaard et al., 2020, s. 6). De har i artikkelen valgt å vise to fortellinger som de mener viser hovedtendenser i materialet, men også fordi de representerer to unike og subjektive

fortellinger som er tydelige, nyanserte og rike i sine beskrivelser (Larsgaard et al., 2020, s. 10).

I resultatet fra artikkelen har de funnet ut at alle ungdommene trekker frem negative erfaringer med barnevernet før de kommer til Forandringsfabrikken. Ungdommene beskriver møtet med de voksne i Forandringsfabrikken som godt og som en kontrast til hvordan de har hatt det tidligere. De unge opplever å bli tatt på alvor, lyttet til og anerkjent i begynnelsen, men etter hvert får de ulike erfaringer. Man kan dele ungdommene grovt i to ulike grupper, hvor syv av ungdommene beskriver at de opplever en tilhørighet til Forandringsfabrikken og det de står for (Larsgaard et al., 2020, s. 11). Resultatet av artikkelen fører til at samskapning i barnevernet handler om å forstå og møte ungdommer som ressurssterke og handlende aktører. I møte med forandringsfabrikken klarer de å løfte de erfaringene og egenskapene som ungdommene sitter med frem slik at det blir en ressurs og viktig kunnskap. Ungdommene går fra å bli en brikke og en som mottar en tjeneste til å bli en aktør som deltar i eget liv (Larsgaard et al., 2020, s. 17). Opplevelsen av tilhørighet endres derimot for fire av ungdommene. I den ene fortellingen som de har valgt å dra frem ser man at felleskap er noe som kan føre til at det er lite rom for annerledes erfaringer og tenkning. (Larsgaard et al., 2020, s. 17-18). Dette er fordi fellesskapet har et syn på hvilke budskap de ønsker å formidle. Det resulterer i at det blir vanskelig for individer å delta i fellesskapet. Dersom samskapningen fordrer en enighet og ikke tilrettelegger for uenighet, risikerer man å miste mangfoldet (Larsgaard et al., 2020, s. 18).

3.8 Studiens troverdighet

Ifølge Dalland (2017) må man så godt som man kan vurdere i hvilken grad litteraturen man har funnet lar seg bruke til å beskrive og belyse problemstillingen for oppgaven. I fagfelt som stadig vokser kan det være nødvendig å si noe om hvorvidt litteraturen er tilstrekkelig oppdatert (Dalland, 2017, s. 158). For denne oppgaven er det ikke brukt material som er eldre enn fem år, men siden noen av artiklene har anvendt litteratur som er på engelsk eller brukt andre kilder slik at det blir en sekundærlitteratur. Dermed har dette materialet mest sannsynlig blitt tolket og oversatt av forfatterne. Man kan stille seg kritisk til dette fordi det kan føre til at det opprinnelige perspektivet kan ha endret seg noe (Dalland, 2017, s. 159). I oppgaven er det anvendt samme primærkilde som forfatterne retter seg mot, og dermed får jeg tolket materialet fra den originale forfatteren, i tillegg til å få forfatterne av artiklenes perspektiver.

4.0 Diskusjon av funn

I denne delen av oppgaven ønskes det å se nærmere på de ulike funnene i artiklene som er valgt for oppgaven. Diskusjonsdelen starter med å forklare relasjon som begrep ved hjelp av de forskjellige artiklenes resultater. Dette etterfølges av å se de ulike begrepene kommunikasjon, samhandling og anerkjennelse opp mot resultatene fra artiklene. Dermed medfører disse begrepene også teoriene fire-perspektivmodellen for kommunikasjon, posisjoneringsteori og Honneths anerkjennelsesteori i identisk rekkefølge.

4.1 Relasjon

Om man skal se på definisjonen til begrepet relasjon kan man se viktigheten av å kommunisere, samhandle og føle på anerkjennelse slik at det blir en relasjon som kan føre til samhandling. Dette kan støttes av det Røkenes og Hanssen (2012) skrev om at en god relasjon hviler på en samhandlingsprosess som skaper tillit, trygghet og en opplevelse av troverdighet og tilknytning. Dette innebærer at man må ha to eller flere personer som har en forbindelse (Røkenes og Hanssen, 2012, s. 27).

Ved å se på hvordan kommunikasjon som begrep kan velge veien for hvordan relasjonen mellom en ansatt i barnevernet og en ungdom blir, kan det hjelpe å se til fire-perspektivmodellen for kommunikasjon. Det starter i egenperspektivet som omhandler at man tar med seg erfaringer, personlighet, holdninger og kunnskap slik at det skapes en virkelighet (Røkenes og Hanssen, 2012, s. 40). I artikkelen *Relasjon som plattform i møte med ungdom i barnevernet* kan man se at Gartnerhaugen jobber ved å være bevisst på seg selv før de går inn i en samtale med ungdommen. Dette formidler de ved hjelp av et praksiseksempel fra en ansatt som uttaler seg om tanker han har rundt det å møte ungdommen. Den ansatte nevner blant annet at han kan kjenne på en følelse av at han er oppgitt, men at han må legge bort denne følelsen (Paulsen et al., 2017, s.90). Det den ansatte gjør her er å gjøre plass for andre perspektivet som går ut på at den andre du er i kommunikasjon med på lik linje har en mening om hvordan verden ser ut basert på de erfaringer, holdninger og kunnskap de har med seg. Dermed skapes det intersubjektive opplevelseshelleskapet. Det omhandler at vi åpner oss opp ved å dele tanker, meninger og opplevelser med den andre personen. Man skaper to virkeligheter til noe felles (Røkenes og Hanssen, 2012, s. 42). For at man skal kunne dele tankene, meningene og opplevelsene sine med den andre og at det skal oppnås et opplevelseshelleskap kan man se til hvordan anerkjennelse er en faktor som kan skape gode eller dårlige relasjoner.

Anerkjennelse kan være grunnlaget for hvordan man oppfatter den andre i relasjonen og det intersubjektive opplevelsesfellesskapet oppstår. For å kunne skape gode relasjoner, kan man se på det som står sentralt i Honneths anerkjennelsesteori. Honneth (2008) mener at mennesker må forstås som likeverdige deltakere i samfunnet (Honneth, 2008). Det kan vi se opp mot artikkelen *Deltaking i barnevernet* hvor en av ungdommene omtaler kontaktpersonen sin som en samarbeidspartner og en kjærlig omsorgsperson (Tunestveit et al., 2021, s. 10). Med andre ord ungdommen har plassert kontaktpersonen i relasjonen, og de har klart å danne et opplevelsesfellesskap. I det ungdommen forteller kommer det frem anerkjennelse i form av kjærlighet sett på som emosjonell hengivenhet, rett igjennom kognitiv respekt og solidaritet igjennom sosial verdsetting (Honneth, 2008, s. 139). Dette har resultert i at ungdommen har en god relasjon til barnevernet.

Derimot om man ser til en av de mer negative resultatene i artikkelen *Deltaking i barnevernet* plasserer ungdommen barnevernet i relasjonen som passivt og reaktivt. I intervjuet forteller ungdommen at han mener at barnevernet tok han for mye på ordet (Tunestveit et al., 2021, s.13). De ansatte i barnevernet har anerkjent ungdommen som en person som klarer å beslutte valg om eget liv. Dermed har barnevernet klart å oppfylle en form for anerkjennelse igjennom rett, men det er tydelig at de har feilvurdert andreperspektivet i møtet med ungdommen. Når ungdommen i ettertid av situasjonen forklarer at barnevernet tok han for mye på ordet kan dette tyde på at han har ønsket at barnevernet skulle sette mer grenser, og har dermed mangel på anerkjennelse igjennom kjærlighet. Ungdommen nevner at dersom barnevernet hadde klart å bli bedre kjent med han, kunne de kanskje klart å hjelpe han (Tunestveit et al., 2021, s. 13). Dette har resultert i at relasjonen til barnevernet har blitt dårligere enn det andre resultatet man ser i artikkelen.

For å videre se hvordan relasjonen mellom en ansatt i barnevernet og en ungdom kan formes kan man her dra inn samhandling. Ved hjelp av anerkjennelse kan man altså føle seg som likeverdige deltakere i samfunnet (Honneth, 2008). Det kan vi se opp mot det Noack og Tjora (2018) skrev om at samhandling krever en viss form for gjensidighet mellom partene. Begge parter må kunne føle seg deltakende (Tjora & Noack, 2018). I resultatet fra artikkelen fra *Brikke eller aktør og samskaper?* viser det seg at forandringsfabrikken møter ungdom som ressurssterke og handlende aktører, og som klarer å løfte frem de erfaringene og egenskapene ungdommene sitter med slik at det blir en ressurs og viktig kunnskap (Larsgaard et al., 2020, s. 17). Dette kan handle om hvilke posisjoner de unge får tildelt i det de går inn i møte med

forandringsfabrikken. Forandringsfabrikken går inn med et bevisst bilde av at det er ungdommen som skal komme med kunnskapen som blir delt ut i møte med barnevernsstudenter eller i politikken. Dermed har de allerede posisjonert ungdommene som de som sitter med maktrollen. Dette resulterer i at en av historiene fra fortellingen blir oppfattet som en god relasjon mellom de ansatte i Forandringsfabrikken og ungdommen. Ungdommen ser på seg selv som en kunnskapsbærer og føler på anerkjennelse ved at de andre i Forandringsfabrikken har vært nysgjerrige og gitt henne en form for anerkjennelse (Larsgaard et al., 2020, s. 12). Dermed har hun klart å posisjonere seg selv og barnevernet som likeverdige. Dette kan ses opp mot det de skrev i artikkelen *Deltaking i barnevernet* hvor de refererer til det forfatterne for posisjoneringsteori har skrevet, og mener at posisjonering skjer ved sirkulær relasjon og interaksjon. Med dette mener de at dersom du er i interaksjon med andre, posisjonerer man ikke bare seg selv, men og de andre deltakerne i interaksjonen. Dersom man samhandler med andre mennesker vil alle parter ha ulike oppfatninger av posisjonene (Harré et al., 2009, referert i Tunestveit et al., 2021, s. 6).

I artikkelen *Brikke eller aktør og samskaper?* kommer det også frem at de i Forandringsfabrikken ikke lenger klarer å se enkeltindivider i mangfoldet, med andre ord føler ikke den ene informantene lenger på den anerkjennelse som Forandringsfabrikken klarte å gi i starten (Larsgaard et al., 2020, s. 13). Dermed tar hun en posisjon som avmektig i møte med Forandringsfabrikken. Man kan dermed si at posisjonen de unge velger å ta eller blir tildelt i samhandlingen kan ha noe å si for hvordan relasjon mellom de ansatte og ungdommen blir. Dette kan vi se opp mot det Tjora og Noack (2018) skriver om samhandling. De mener at samhandling kan innebære gjensidig forståelse og utbytte, men også konflikt og manipulering (Tjora & Noack, 2018).

4.3 Kommunikasjon

Begrepet kommunikasjon stammer fra verbet *communicare*. Det latinske verbet betyr «å gjøre felles» (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 41). Ifølge artikkelen *Brikke eller aktør og samskaper* kan det være hemmende å gjøre felles. I den ene fortellingen som de har valgt å dra frem ser man at felleskap er noe som kan føre til at det er lite rom for annerledes erfaringer og tenkning. Dette er fordi fellesskapet har et syn på hvilke budskap de ønsker å formidle. Det resulterer i at det blir vanskelig for individer å delta i fellesskapet (Larsgaard et al., 2020, s. 17-18). I artikkelen ser man at ungdommen føler kommunikasjonen mellom henne og Forandringsfabrikken kun

foregår én vei. «Nå opplever jeg at jeg ikke lenger kan si det jeg vil, når jeg vil. Jeg har blitt én stemme blant mange, og min stemme blir borte hvis jeg ikke sier det samme som de andre» forteller ungdommen (Larsgaard et al., 2020, s 13). Forandringsfabrikken har et ønske om å gjøre felles, men med en slik framgangsmåte for å skape noe felles er det flere individer i artikkelen som ikke føler seg sett eller hørt. Dette er en form for indirekte kommunikasjon hvor Forandringsfabrikken sender signaler på at felleskapet er viktigere enn individet. Dette kan støttes av det de skriver om kommunikasjon av Vasset og Molnes (2021) som mener at kommunikasjon handler om hvordan man sender signaler til den andre, men også hvordan den personen på andre siden tar imot og tolker de signalene man sender (Vasset & Molnes, 2021, s. 150)

Jensen og Ulleberg (2019) mener at kommunikasjon ofte handler om det språklige mellom mennesker (Jensen & Ulleberg, 2019, s.29). Dette kan man se opp mot resultatet fra den ene artikkelen *Relasjon som plattform i møte med ungdom i barnevernet* hvor ungdommene som ble intervjuet mener at samtale er noe av det viktigste i kontakt mellom de ansatte og ungdommene. Ungdommene opplever at samtalene er utviklende, og at de ansatte gjør mer enn å bare «jatte» med. De mener at de blir utfordret, og samtalene medfører at de må tenke nytt eller annerledes (Paulsen et al, 2017, s. 88). I artikkelen *Brikke eller aktør og samskaper* ser man at kommunikasjonen ikke er utviklende for individet med mindre de er enig i hvordan Forandringsfabrikken arbeider. Kommunikasjon som legger til rette for å utvikle individet kan man se fra praksisfortellingen i artikkelen *Relasjon som plattform i møte med ungdom i barnevernet* hvor man ser at barnevernspedagogen stiller spørsmål for å fortsette kommunikasjonen i stedet for å avbryte ungdommen eller endre samtaletema (Paulsen et al., 2017, s. 88-91).

4.3.1 Fire-perspektivmodellen for kommunikasjon

For å belyse hvordan man kan skape noe felles ved hjelp av kommunikasjon kan man benytte seg av fire-perspektivmodellen for kommunikasjon som gir en forståelse av perspektivene som er involvert under en kommunikasjon (Røkenes & Hansen, 2012, s. 39) I artiklene finner man perspektiver fra både ungdommer og ansatte i barnevernet. Man får innblikk i både egenperspektiv og andreperspektiv i gitte situasjoner, og hvordan det intersubjektive opplevelsesfellesskapet dannes i situasjonene.

I eksempelet fra artikkelen *Relasjon som plattform i møte med ungdom i barnevernet* er det tydelig at barnevernspedagogen prøver å skape noe felles med ungdommen ved å forstå seg på andreperspektivet, «hans verden». Han ønsker å sende signaler på en slik måte at det intersubjektive opplevelsesfellesskapet som dannes er på ungdommens premisser. I resultatet fra artikkelen fant de ut at de ansatte tar avgjørelser uten å nedvurdere ungdommenes meninger, at de tar hensyn til at ungdommen vet hva som er best utfall for en selv, og støtter og veileder dem i beslutninger de tar om eget liv (Paulsen et al., 2017, s.88).

Kommunikasjonen mellom den ansatte og ungdommen i praksisfortellingen foregår for det meste verbalt, men for at barnevernspedagogen på best mulig måte skal sette seg inn i verdenen til ungdommen, lar han det være stille i perioder på bilturen for å prøve og føle det ungdommen føler (Paulsen et al., 2017, s. 90). Resultatet av en slik fremgangsmåte er at barnevernspedagogen viser sin forståelse av følelsene som ungdommen har, og spør hvordan de skal løse dette sammen. Dette resulterer i en åpenhet i kommunikasjonen mellom dem.

I motsetning til resultatet i artikkelen *Relasjon som plattform i møte med ungdom i barnevernet* kan man i artikkelen *Brikke eller aktør og samskaper?* se at Forandringsfabrikken ikke har hatt den forståelsen av andreperspektivet som flere av ungdommene ønsker. De opplever at «deres verden» blir truet ved at fellesskapet skal styre hvordan deres verden skal være. En av ungdommene i artikkelen har fått en forståelse over at hennes historie ikke vil bli hørt og egenperspektivet blir ikke det ungdommen mener er sant. Dette svekker det intersubjektive opplevelsesfellesskapet og man får ikke den åpenheten man ønsker i en kommunikasjon.

4.4 Samhandling

I artikkelen *Deltaking i barnevernet* kommer det frem at en av de som har negative erfaringer med barnevernet mener barnevernet kan være uregelmessige (Tunestveit et al., 2021, s. 14). Ungdommen som uttaler seg om dette kommer med følgende utsagn: «Du veit aldri kor tid dei kjem» (Tunestveit et al., 2021, s. 14). Utsagnet kan tyde på at det har vært for lite tilgjengelig kommunikasjon rettet mot ungdommen. Dette blir en form for svikt i samhandlingen mellom ungdommen og de ansatte i barnevernet, og kan forklares ved hjelp av det Tjora & Noack (2018) mener om at samhandling er knyttet til en eller annen form for direkte kommunikasjon, slik som tale eller et ansiktsuttrykk (Tjora & Noack, 2018). Dersom man er i stand til å kunne kommunisere på en måte som ungdommen forstår er det lettere for ungdommen og den ansatte å kunne samhandle. Noe som kan støttes på det grunnlag av at

Tjora og Noack (2018) mener samhandling er en betegnelse på samspill eller vekselvirkning mellom to eller flere aktører som er i aktivitet med hverandre. Samhandling er noe som krever en viss grad av gjensidighet mellom aktørene. Dette vil si at begge aktører må oppfatte seg som deltakende (Tjora & Noack, 2018). I utsagnet til ungdommen fra artikkelen *Deltaking i barnevernet* ser man ikke noen form for gjensidighet.

I artikkelen *Brikke eller aktør og samskaper?* viser resultatet at samskaping i barnevernet handler om å forstå og møte ungdommer som ressurssterke og handlende aktører. (Larsgaard et al., 2020, s. 17) I tillegg til det som fremvises av resultat fra artikkelen *Brikke eller aktør og samskaper?* kommer det frem i artikkelen *Relasjon som plattform i møte med ungdom i barnevernet* at det er viktig å gi ungdommen en mulighet for å ta beslutninger i eget liv (Paulsen et al., 2017, s. 88). I denne sammenhengen blir det at ungdommen har en form for makt over hvordan samhandlingen skal foregå. Dette er ikke tilfellet i det ene resultatet fra artikkelen *Deltaking i barnevernet*, hvor det ser ut som at barnevernet sitter med en maktposisjon for samhandlingen. For å understreke hvordan samhandling oppleves av de ulike aktørene kan man benytte seg av posisjoneringsteori.

4.4.1 Posisjoneringsteori

I artikkelen *Deltaking i barnevernet* viser resultatet av den ene fortellingen at ungdommen plasserer barnevernet som uregelmessig og fiendtlig (Tunestveit et al., 2021, s. 14). Ifølge Harré, Moghaddam, Cairnie, Rothbart og Sabat (2009) blir mennesker tildelt en posisjon eller går under kategorien, eller til og med griper posisjoner. Dette skjer ved en rekke tidligere handlinger (Harré et al, 2009, s. 9). Grunnen til at ungdommen plasserer ansatte i barnevernet med en posisjon som tilsier fiendtlig er grunnet hans valg av posisjonering som agentisk. Uansett hvor stor agentisk posisjon ungdommen tar har han enda ikke klart å kvitte seg med barnevernet. Barnevernet har med alle muligheter kjørt over han og ikke prøvd å fikse dette i ettertid. Ungdommen gir barnevernet en beskrivelse som avpersonifisert, en «bulldoser» (Tunestveit et al., 2021, s. 14). I forhold til det forfatterne skriver om posisjoneringsteori skal dette gi et nytt syn på intersubjektiv samhandling. Dette innebærer å forstå seg på andre subjekters situasjon, og deretter handle basert på ens egen oppfatning av situasjonen (Harré et al, 2009, s. 5-6). Man kan i eksempelet se at dette er tydelige brudd på det posisjoneringsteori består av. Ingen av partene har hatt forståelse eller posisjonert seg i forhold til den andres posisjon, og dette medvirker at samhandlingen består av konflikt. Det kan støttes til det som

Tjora og Noack (2018) skrev om samhandling. Samhandling kan innebære gjensidig forståelse og utbytte, men også konflikt og manipulering (Tjora & Noack, 2018).

Dersom man skal se til en posisjonering som går ut på avmakt kan man se til artikkelen *Brikke eller aktør og samskaper?* hvor den ene ungdommen posisjoner seg i starten av møtet med Forandringsfabrikken med agentisk posisjon med gode samarbeidspartnere som vil støtte henne i beslutninger om eget liv. Dette synet endres over tid hvor makten føles å gå mer og mer over til Forandringsfabrikken side, og ungdommens meninger blir mindre og mindre verdt (Larsgaard et al., 2020, s. 13). Samhandlingen mellom partene blir svekket, og deltakelse i beslutninger om eget liv blir opplevd som ikkeeksisterende. Når ungdommen forsøker å bli hørt blir det feid vekk med en passiv tone, en tone som fremstiller barnevernet som manipulerende i stedet for hjelpelig. I artikkelen forteller ungdommen at når hun er uenig i punkter som Forandringsfabrikken mener er viktige, sier de til henne «kan du ikke si noe annet?» (Larsgaard et al., 2020, s. 13). Dette er en samhandlingsmetode hvor du ser en tydelig maktfordeling.

Til sist kan man se på en posisjonering som tilsier at ungdommen har muligheten til å ta beslutninger i eget liv, slik som Gartnerhaugen i artikkelen *Relasjon som plattform i møte med ungdom i barnevernet* har som et av sine tre viktige punkter for relasjonsarbeid. Her ser man en ansatt som er bevisst over posisjonen sin, og han har bestemt seg på forhånd at det er ungdommen som skal få styre samhandlingen. Vi ser i praksisfortellingen at den ansatte ikke lar sine tanker og meninger gå utover ungdommen. I artikkelen ser man også at de lar ungdommen få ta stilling til rapportskrivningen. De engasjerer til samhandling ved at ungdommen får lese igjennom det som blir skrevet til dem, og får eventuelt kommentere på det som blir skrevet (Paulsen et al., 2017, s. 91-92).

4.5 Anerkjennelse

Anerkjennelse er noe man finner tilstedeværende og fraværende i alle artiklene. Det er tydelig at anerkjennelse har påvirket hvordan individene har blitt, og hvordan de oppfatter barnevernet. Der ungdommene føler på en tilhørighet på sosialt fellesskap både på godt og vondt, hvor ungdommer får erfart å ta beslutninger om eget liv, og hvilken rolle kjærighet fra barnevernet har spilt i ungdommenes liv.

I artikkelen *Brikke eller aktør og samskaper?* kommer det frem i resultatet at i møte med Forandringsfabrikken klarer de å løfte de erfaringene og egenskapene som ungdommene sitter med frem slik at det blir en ressurs og viktig kunnskap (Larsgaard et al., 2020, s. 17). Det kan man se opp mot det Jensen og Ulleberg (2019) skriver angående anerkjennelse. Anerkjennelse betegner en likeverdig relasjon der man forsøker å forstå den andres perspektiv. Man bekrefter den andres oppfatning av virkeligheten som gyldig og er åpen for de sider ved den andres forståelse som er særlig ulik fra ens egen (Jensen og Ulleberg, 2019, s.216-217). I samme artikkel kommer det også frem at anerkjennelsen forsvinner etter hvert hos noen av de som er deltakende i Forandringsfabrikken. Noen av informantene mener at fellesskapet blir for stort for at Forandringsfabrikken kan ta hensyn til at hver enkelt får lov til å bidra med sitt unike synspunkt, noe som hindrer anerkjennelsen for ungdommene (Larsgaard et al., 20220, s. 17-18).

I artikkelen *Deltaking i barnevernet* handler det om hvilke posisjoner de unge tar eller får tildelt i en situasjon. Det kan være viktig å se begrepet anerkjennelse opp mot posisjoneringsteori fordi dersom man oppnår anerkjennelse i form av kjærlighet, rett og solidaritet kan det føre til at du føler likeverd. Det blir ikke like store forskjeller mellom ungdommen og den ansatte, og dette kan få konsekvenser på hvilke posisjoner man velger å ta eller får tildelt. Dette kan forstås gjennom det Honneth (2008) mener om at kjærlighet sett på som emosjonell hengivenhet, rett igjennom kognitiv respekt og solidaritet igjennom sosial verdsetting (Honneth, 2008, s. 139). Dette diskuteres nærmere ved hjelp av Honneths anerkjennelsesteori.

4.5.1 Honneths anerkjennelsesteori

I artikkelen *Deltaking i barnevernet* har man en spennende synsvinkel på anerkjennelse. Ungdommen i resultatet ser på barnevernet som trygge, men som en tidsavgrenset foreldreinstans (Tunestveit et al., 2021, s. 9). Hun har med andre ord et positivt syn på barnevernet selv om det kan se ut som at barnevernet har tatt alle valg i livet hennes. Tidlig i intervjuet sier ungdommen «Nei, eg har egentleg berre gjort det folk har sakt eg skal gjere» (Tunestveit et al., 2021, s. 10). Dette kan man se opp mot Honneths anerkjennelsesteori om begrepet rett. Honneth mener at rett innebærer at hvis mennesker følger den samme loven, kan de anerkjenne hverandre som individuelle personer som kan foreta fornuftige beslutninger om moralske normer (Honneth, 2008, s. 119). I utsagnet til ungdommen kommer det frem at hun ikke får anerkjennelse igjennom rett fordi hun har latt barnevernet ta alle beslutninger i

livet hennes, eller som fra i teorien til Honneth (2008) at den ansatte i barnevernet ser at ungdommen ikke klarer å foreta fornuftige beslutninger om moralske normer. Den formen for anerkjennelse som hun har manglet i livet sitt har gjort at hun har tatt en posisjon som avmektig fordi den følelsen av rett hvor hun skal klare å ta beslutninger og moralske normer har vært fraværende.

Derimot kan man se at hun har opplevd anerkjennelse igjennom kjærighet. Kjærighet er ifølge Honneth (2008) relasjoner som er preget av nærhet, stabilitet, tillitt og gjensidighet (Honneth, 2008, s. 104). Dette kan man se ved at ungdommen opplever varierte nære kontaktpersoner gjennom barnevernet, og denne følelsen blir gjerne forsterket etter hennes posisjon som avmektig. Man kan se at ungdommen mangler den form for anerkjennelse den dag i dag som hun opplevde under sin tid med barnevernet, og dette har forårsaket at hun nå mangler selvtillit og tar en usynliggjort posisjon. Dette påvirker igjen deltakelse under samhandling siden hun ikke lenger føler seg som deltakende i barnevernet. Dette kan støttes av det artikkelen *Brikke eller aktør og samskaper?* skrev om at anerkjennelse gjennom kjærighet er viktig for deltakelse, og dersom det er fravær av en slik anerkjennelse kan dette medføre krenkelse av selvtillit og igjen føre til en opplevelse av usynliggjøring og avmakt (Honneth, 2008, referert i Larsgaard et al., 2020, s.7-8).

I artikkelen *Relasjon som plattform i møte med ungdom i barnevernet* finner man i resultatene positive faktorer for at relasjonen skal kunne være god. På slutten av artikkelen finner man tre punkter som Gartnerhaugen mener er av særlig stor betydning (Paulsen et al., 2017, s. 94). Disse punktene kan man se opp mot anerkjennelse igjennom solidaritet. Honneth (2008) beskriver solidaritet som noe man oppnår igjennom sosial verdsetting, med dette mener Honneth at man blir verdsatt av fellesskapet (Honneth, 2008, s. 137-138). Denne verdsettelsen oppnås ved at ungdommene opplever seg selv som makthavere i eget liv fordi Gartnerhaugen tar en avmektig posisjon. For å hjelpe ungdommene «der de er» er de nødt til å forme det sosiale felleskapet på ungdommens premisser og skape felles mål som de sammen kan oppnå (Paulsen et al., 2017, s.91-92). Gjennom verdsettelse innad i en gruppe vil de interne interaksjonsformene vanligvis ta form av solidarisk relasjon, dette vil si at medlemmene tar del i hverandres livsbaner siden de verdsettes symmetrisk (Honneth, 2008, s.137-138). En symmetri i relasjonen skaper likeverd og samarbeid og kan gi en positiv holdning til sine ferdigheter og egenskaper (Honneth, 2008, s.137). En slik oppfattelse av solidaritet kan gi en ungdom ønske om å gjøre beslutninger om eget liv, og ønske deltakelse

for samhandling med barnevernet. I forhold til artikkelen *Deltaking i barnevernet* ser man at ungdommen ikke hadde et ønske om å ta beslutninger i eget liv, dette kan ha blitt påvirket av hvilken anerkjennelse hun har fått og posisjonen hun har tatt.

5.0 Avslutning

I oppgaven har det blitt diskutert hvordan samhandling i lys av anerkjennelse og posisjoneringsteori skaper god relasjon mellom barn/unge og ansatte i barnevernet. Det er forsøkt å skape en forståelse av hva som inngår i relasjonsdanning, og hva man må tenke på før man samhandler. Teoriene som er anvendt i oppgaven er brukt for å belyse effekten disse har på samhandling

Fra artiklene er det tydelig at der hvor det intersubjektive opplevelsesfellesskapet som dannes er på bekostning av begge parter involvert i interaksjonen skapes det også en følelse av anerkjennelse i form av solidaritet, rett og kjærlighet. Dette danner et grunnlag for selvforståelse og samarbeid mellom aktørene. For å kunne samhandle er det viktig at partene anerkjenner hverandre som deltaker i et felleskap. Denne følelsen av deltakelse fra anerkjennelse legger grunnlaget for hvordan man posisjonerer seg i samhandlingen i forhold til andreparten. For å samhandle kreves det at kommunikasjonen mellom aktørene er til stede og at signalene man sender blir forstått og tolket slik man ønsker. Hvis det skapes en gjensidighet i samhandlingen vil dette medføre en følelse av likeverd, som igjen skaper god relasjon.

For videre forskning for emnet kan man undersøke i en mer variert aldersgruppe. Det kunne vært ønskelig å studere problemstillingen rettet mot yngre individer enn de som er anvendt i oppgaven. Grunnen til dette er at man ønsker å se innvirkningen av anerkjennelse og posisjonering for hvordan de unges relasjon til barnevernet utvikles under oppfølging fra tidlig alder. Undersøkelse av denne innvirkningen bør også foregå på flere geografiske områder enn de som er anvendt i oppgaven.

6.0 Litteraturliste

Aveyard, H.. (2019). *Doing a Literature Review in Health and Social Care: A Practical Guide*. (Fourth edition). Open university Press. ***198 sider**.

Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology, *Qualitative Research in Psychology*. 3(2), 77-101. Routledge. https://chip.uconn.edu/wp-content/uploads/sites/1245/2019/05/Braun-Clarke-2006-Thematic-Analysis.pdf?fbclid=IwAR1BILdbs0xCzWOVn_7anE8kwNUb1htTYtOjIjnYnpeg5BgR9TYjwNrbwm. ***25 sider**

Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving* (6.utg.). Gyldendal Norsk Forlag AS. ***267 sider**.

Grue, J. (2021, 27. Januar). *Diskurs*. Store norske leksikon. Hentet 18. april 2022 fra <https://snl.no/diskurs>

Harré, R., Moghaddam, F. M., Cairnie, T. P., Rothbart, D. & Sabat, S. R. (2009). Recent Advances in Positioning Theory. *Theory & Psychology*, 19(5), 5-31. https://www.researchgate.net/publication/247743860_Recent_Advances_in_Positioning_Theory. ***27 sider**.

Honneth, A. (2008). *Kamp om anerkjennelse: om de sosiale konfliktenes moralske grammatikk*. Pax forlag. ***248 sider**.

Jensen, P. & Ulleberg, I. (2019). *Mellom ordene* (2.utg.). Gyldendal Norsk Forlag. ***Kap. 2 og kap.13, 32 sider**.

Kiteley, R. & Stogdon, C.. (2013). *Literature Reviews in Social Work*. Sage Publications. ***Kap.1, 18 sider**.

Larsgaard, A. K., Krane, V. & Damsgaard, H. L.. (2020). Brikke eller aktør og samskaper?. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 97(1), 4-21. <https://doi-org.ezproxy.uis.no/10.18261/ISSN.1891-1838-2020-01-02> ***18 sider**.

Noack, T. & Tjora, A. (2018, 21. November). *Samhandling*. Store norske leksikon.

<https://snl.no/samhandling>

Paulsen, V., Aune, J. A., Melting, J. K., Stormyr, O. & Berg, B. (2017). Relasjonen som plattform i møte med ungdom i barnevernet. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 94(2), 84-94.

<https://doi.org/10.18261/issn.1891-1838-2017-02-02> *10 sider.

Pettersvold, M. (2018, 17. September). Axel Honneth. Barnehageforum.

<https://www.barnehageforum.no/artikkel.asp?artikkelid=5973>

Røkenes, O. H. & Hanssen, P. H. (2012) *Bære eller briste* (3.utg.). Fagbokforlaget.

Schibbye, A. L. L. & Løvlie, E. (2017) *Du og Barnet*. Universitetsforlaget.

Svartdal, F. (2021, 10. Januar). *Fagfellevurdering*. Store norske leksikon. Hentet 7. april 2022 fra <https://snl.no/fagfellevurdering>.

Tunestveit, M., Mæhle, M. & Ulvik, O. S.. (2021). Deltaking i barnevernet. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 98(1), 4-19. <https://doi-org.ezproxy.uis.no/10.18261/ISSN1891-1838-2021-01-02> *16 sider.

Vasset, F. P. (Red.). & Molnes, S. V. (Red.). (2021). *Kommunikasjon i klinisk og sosialt arbeid*. Vigmostad & Bjørke AS.

Selvvalgt pensum: 859 sider.

Kandidatnummer: 5198